

GODSDIENSTHOEK ALS PLAATS VAN STILTE, GEBED EN COMMUNICATIE

Een godsdiensthoek is een belangrijke plaats in de klas want deze nodigt uit tot stilte, reikt opstappen naar gebed aan en zet aan tot communicatie. Zo wordt de godsdiensthoek een leefhoek van intense verbondenheid.

Daarnaast kan de godsdiensthoek verschillende betekenissen dragen zoals: een rituele betekenis, een symbolisch-religieuze betekenis, een symbolisch-godsdienstige betekenis, een sociale functie en een organisatorische functie.

Het document 'De godsdiensthoek in het basisonderwijs' is een schitterend document om met het hele team aan de slag te gaan in een personeelsvergadering of om als leerkracht zelfstandig je eigen godsdiensthoek even onder het vergrootglas te houden en te bevragen of deze beantwoordt aan het doel van een goede godsdiensthoek.

Het document kan je openen via de QR-code hiernaast.

We verzekeren je een verrijkende en inspirerende oefening. Succes!

Communicatie is wezenlijk in de klas. De godsdiensthoek is hiervoor een belangrijke plaats. Communicatie is echter niet alleen verbaal. Er zijn vele vormen van expressie.

Bij **kleuters** kan je in de hele klasruimte kansen aanbieden om tot levensbeschouwelijke en religieuze ervaringen te komen. De aankleding van de ruimte, de gekozen materialen, de schikking van de hoeken ... kunnen kleuters helpen om zich in de klas thuis te voelen. In de hoeken kunnen ze rijke ontwikkelingskansen krijgen, kunnen ze over iets verwonderd zijn, kunnen ze vol bewondering naar iets kijken en ervan genieten.

De onthaalhoek (of onthaalkring) is knooppunt van veel interactie. Het is een uitgelezen plaats om

het godsdienstige tot leven te laten komen. Het is een vaste plaats voor rituelen.

De voorwerpen en prenten die er een plaats hebben, nodigen uit tot communicatie en verankering. Een godsdiensthoek (die meestal een deel van de onthaalhoek is) heeft verschillende functies en betekenissen:

Een rituele betekenis: het herkenningspunt in de klas waaraan vaste tijdstippen en handelingspatronen verbonden zijn.

Een symbolisch-religieuze betekenis: via herkenbare voorwerpen en handelingen wordt het religieuze 'opgeroepen', bv. kaars, regenboog, muziek, lied, bloemen, water, wierookstokje, mooie kijkplaat, seizoenselementen ...

Een symbolisch-godsdienstige

betekenis: daar zijn voorwerpen, handelingen, woorden die expliciet verwijzen naar christelijk geloof: bv. het gebedsritueel, een kinderbijbel, een Mariabeeld, het kruisbeeld, een foto van Jezus met de kinderen, een Jezusbeeld ...

Een sociale functie: het is de plaats in het lokaal waar klassikaal veel activiteiten doorgaan. Het is de plaats van het kringgesprek, het luisteren naar elkaar ...

Een organisatorische functie, geïntegreerd in de onthaalhoek, dag- en weekkalender, weerkalender, adventskalender, vastenboekje, taakborden, aanbreng van het thema ...

De godsdiensthoek heeft ook blijvende elementen, bv. een kaars, een boom met plaats voor vreugde- en verdrietboodschappen, een handpop, taakborden, een kijkplaat uit de Bijbel, een kruisbeeld eventueel gemaakt door de kinderen, een afbeelding van Jezus en Maria, een voorwerp uit een andere cultuur, vertelboeken, de rituelendoos voor het begin van de week, een pluim of steen ...

Probeer deze elementen op het gepaste tijdstip met een gesprek binnen te brengen: bv. Maria in de advent, kruisbeeld maken met de kinderen in het begin van het jaar of als ze het kruisteken aanleren, een tekening van Jezus als kleine jongen, als knaap van twaalf en als volwassene om telkens bij het begin van een Bijbelverhaal te tonen hoe groot Jezus ongeveer was bij het verhaal.

Al deze dimensies vragen om een geheel van blijvende en variabele elementen, zodat zowel het duurzame als het afwisselende van het leven erin uitgedrukt wordt. Veel aandachtspunten gelden ook voor alle kinderen van de lagere school.

Een godsdiensthoek is **voor alle kinderen** van de lagere school dus geen statisch gegeven, maar bevat **variabele** elementen, naargelang het belangstellingscentrum (BC), het onderwerp, het seizoen, de periode van het liturgisch en pastoraal jaar, gebeurtenissen of diepe ervaringen in het leven van de kinderen, afgestemd op hun leefwereld en leeftijd.

Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen zullen er meer of minder variabele elementen in de hoek zijn. Hoe jonger, hoe meer zij nood hebben aan herkenbare, **vaste** elementen die gericht zijn op het basisvertrouwen en het contact.

De beleving staat hierbij centraal. Een kaars, zachte muziek, drijfkaarsjes, prenten die het gebedsmoment of het lied ondersteunen, doen hier wonderen.

Voor oudere kinderen is de actualiteit ook een belangrijk element. Stilvallen en/of bidden bij een

foto, krantenartikel, symbool uit een andere cultuur geven uitdrukking van een verbondenheid met de grote wereld.

Kinderen zijn ook **doeners**. Het is belangrijk dat ze uitgenodigd worden bij een BC/onderwerp om zelf voorwerpen aan te brengen. Nieuwe elementen prikkelen vooral de verwondering en verhogen hun actieve betrokkenheid. Belangrijke belevingen kunnen een blijvende verankering krijgen in de godsdiensthoek: een verzoeningsritueel, kei, zand ...

Via symbolen, rituelen, teksten of voorwerpen worden inzichten die vaak moeilijk of abstract zijn, beter vastgehouden. Hier bieden zich ook kansen aan om het vaak onzegbare uit te drukken.

**Zo nodigt de
godsdiensthoek uit tot
stilte, reikt opstappen
naar gebed aan en zet
aan tot communicatie. Zo
wordt de godsdiensthoek
een leefhoek van intense
verbondenheid.**

Groeipaneel als ankerpunt

Het basisschema voor leerprocessen geeft drie fasen aan: verkennen, verdiepen en verankeren.

Verankeren is een stap binnen de integratie. Ze zet inzichten, vaardigheden en attitudes bij kinderen vast. Ankerpunten zijn concrete steunpunten, waaraan het geleerde gekoppeld wordt.

Het groeipaneel godsdienst wordt best zinvol geïntegreerd in de klas. Aanleunend bij de godsdiensthoek heeft deze integratie een meerwaarde. Het groeipaneel laat het onderwerp groeien met elementen uit de onderwerpen. Ook kinderen kunnen hiertoe iets bijdragen: foto's, tekeningen, groepswork ...

Hierbij bieden symbolen, prenten, themabeelden, kernteksten, figuren, de Bijbelse tijdsband, het liturgisch jaar een kans tot verankering. Een hele ervaringswereld kan hierdoor opnieuw opgeroepen worden. Het is een belangrijke ondersteuning voor alle kinderen en helpt in de verankering van een onderwerp/ontwikkelveld levensbeschouwelijke ontwikkeling. Hierin zitten ook heel wat kansen tot breed evalueren. Het zijn vaak vergeet-me-nietjes die, elk op hun manier, worden verinnerlijkt en verankerd bij de kinderen.

Namens de godsdienstinspectie rooms-katholieke godsdienst regio West-Vlaanderen

Mieke Desmet
desmet.mieke@scarlet.be
Francis De Westelinck
francis.dewestelinck@skynet.be
Sabien Lagrain
sabilenlagrain@skynet.be

